

Total No. of Printed Pages—4

2 SEM FYUGP PHIC2

2025

(May/June)

PHILOSOPHY

(Core)

Paper : PHIC2

(Fundamentals of Indian Philosophy—I)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) ভাৰতীয় দৰ্শনত তিনিটা / ছটা বৈদিক সম্প্ৰদায় আছে।

There are three / six Vedic schools in
Indian Philosophy.

(b) ঈশ্বৰ হৈছে ব্ৰহ্মৰ সগুণ / নিৰ্গুণ ৰূপ।

God is the Saguṇa / Nirguṇa form of the
Brahman.

P25/1334

(Turn Over)

(2)

(c) ভাৰতীয় দৰ্শনৰ দ্বন্দ্বাত্মক পদ্ধতিৰ প্ৰথম স্তৰ হৈছে পূৰ্বপক্ষ / উত্তৰপক্ষ।

Pūrvapakṣa / Uttarapakṣa is the first stage of the dialectical method of Indian philosophy.

(d) চাৰ্বাক দৰ্শন অনুসৰি ব্যাপ্তি সম্বন্ধ সম্ভৱ / অসম্ভৱ।

According to Cārvāka philosophy Vyāpti relation is possible / impossible.

(e) 'নৈৰাত্মবাদ' হৈছে বৌদ্ধ / জৈন দৰ্শনৰ মতবাদ।

Nairātmavāda is the theory of Buddhism / Jainism.

(f) বৌদ্ধ দৰ্শনৰ মাধ্যমিক সম্প্ৰদায় শূন্যবাদ / বিজ্ঞানবাদৰ সমৰ্থক।

Mādhyamika school of Buddhism is the supporter of Śūnyavāda / Vijñānavāda.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা : $4 \times 3 = 12$

Write short notes on any *three* of the following :

(a) ভাৰতীয় দৰ্শনৰ অবৈদিক সম্প্ৰদায়

Non-Vedic schools of Indian Philosophy

(b) ঋতৰ ধাৰণা

Principle of Rta

P25/1334

(Continued)

(3)

(c) চাৰ্বাক দৃষ্টিত অনুমানৰ অযথার্থতা

Cārvāka's refutation of inference

(d) বৌদ্ধ অনাত্মবাদ

Anātmavāda of Buddhism

3. ভাৰতীয় দৰ্শনৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 11
Explain briefly the common characteristics of Indian Philosophy.

নাইবা / Or

“ভাৰতীয় দৰ্শন আৰম্ভণিতে দুঃখবাদী, পৰিণতিত নহয়।” আলোচনা কৰা।

“Pessimism in Indian Philosophy is initial, not final.” Discuss.

4. বেদৰ দেৱতাৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা। 11
Explain the concept of Vedic Deities.

নাইবা / Or

উপনিষদৰ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণা আলোচনা কৰা।

Discuss about the concept of Upaniṣadic Brahman.

5. চাৰ্বাকই কিদৰে ঈশ্বৰ আৰু আত্মাৰ অস্তিত্বক নুই কৰিছে? ব্যাখ্যা কৰা। 10
How did Cārvāka denied the existence of God and Soul? Explain.

নাইবা / Or

জৈনসকলৰ 'স্যাদবাদ' ধাৰণা বহলাই ব্যাখ্যা কৰা।

Critically explain Jaina concept of Syādvāda.

P25/1334

(Turn Over)

(4)

6. বৌদ্ধ দৰ্শনৰ দ্বিতীয় আৰ্য-সত্যটো ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain the Second Noble-truth of Buddhism.

নাইবা / Or

‘প্রতীত্যসমুৎপাদ’ৰ ধাৰণাটো বহলহি ব্যাখ্যা কৰা।

Critically explain the doctrine of
Pratītyasamutpāda.

(Additional 20 marks for 2023 Batch)

7. তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া : 10×2=20

Answer any two of the following :

(a) ভাৰতীয় দৰ্শন নিৰ্বিচাৰবাদী নেকি ? ব্যাখ্যা কৰা।

Is Indian Philosophy Dogmatic? Explain.

(b) জৈন দৰ্শনৰ ‘অনেকান্তবাদ’ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain Anekāntavāda of Jainism.

(c) বৌদ্ধ দৰ্শনৰ যোগাচাৰ সম্প্ৰদায়ৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the Yogācāra school of Buddhism.

(d) চাৰ্বাক দৰ্শনৰ মতে প্ৰত্যক্ষই একমাত্ৰ জ্ঞানৰ উৎস।
আলোচনা কৰা।

According to Cārvāka philosophy,
perception is the only source of valid
knowledge. Discuss.

***